

621

Practice of medicine J. C. Maloka K34/75.
Men in Molepos tribe

P.P.1-19

M.C. - 5 1943

K34/75.

(2/75)

So. Bongaka

Ditaola
9p. (17/-) indexed def
11/8/43

Dingaka xona le mehuta e mentšhi.

1. Dingaka tša xo laola ka marapô a dilô tše dihwileng, xomme e se lexo tše dihwilexo ka nōōši, xe ba hlabile pudu ya monyanya xoba nku, kxomo e ba nthš'e hlako ya yōna mo khurung (Eketolong) Thšweng le letlabo, phuti & nkare phōōfōlō e ngwe le ye ngwe ye e bexo le natha xe ba e bolaya ba nthša hlako ya yōna, xomme ba nthša phōōfōlō e ngwe le ye ngwe pholo le thsadi. Xana fao ba tla tseba hlako yeo e leng ya pholo le yeo e leng ya thsadi, phōōfōlong ye ngwê le ye ngwê xore ba tsebe ba tsebe xore xe ba laola, ba xore ba tsebe ba tsebe xore mosadi o laolwa ke phōōfōlō ya thsadi, monna o nthša ke phōōfōlō ya pholo. E tse xona fao ba bina kxomo ba tla nthša ke hlako ya kxomo, ba bina phuti ba tla nthša ke hlako ya phuti byale-byale, motho o omongwê le o mangwê o tla nthša ke phōōfōlō yeo a e binang a thena hlako ye ya phōōfōlō nkare ye ngwê le ye ngwê xe ba nthša hlako bano e hleka ka mphaka ba e hleka ba e hleka ba nama ba e thanko-
la xa ba ke ba e topa ka seatla mo
Phōōfōlong, ke xore ba jo e nthankola xore

2, 621.

K34/75

2

xe e wa fase e name e laolê xona fao
 e ba name ba bone xore e nthšitše botse
 kapa bobē? ke mokxwa wa dihloko (dilaōla) ~~na~~
 le wo la yona ba nama bale bōna e satšwa
 nameng ba nama ba tseba xore e nthšitše se
 kētē, xomme e se ~~maka~~ xobane e napile ke
 e moka e tla no nthša byale xe e laola, tsatsile
 le ngwē e tla laola bothakxa tsatsi le lengweya
 laola xo befa.

2, xomme dingaka di ne mehutahuta xonale
 ngaka e thšupya (tše di sa laolexo) tša bannale
 tsa basadi, le tšōng di bitswa dingaka.

3, Ngaka mohlomong e ka nore e sa tsebe xo laola
 graphale babalaolang ka dihloko xo a lafeng xa yō-
 na. Atheng ye ngwe ngaka e kana tseba xo abfa,
 malwetsana a bana, ad a šitang ngaka ye kxolo.
 Ba bangwē ba alafa dikxomo fēla, xona le bo
 ngaka byoo e keng eno ba byalelokō feēla
 byoo ba kexo ba nore bolwetšī byo bo a lafa
 ke ba xa se kētē fēla.

4, Ngaka e kxole tseba le xo bea metsē (xothē
 metsē)

5, Bongaka bo rutwa^{xo} bo papaxe motho (R.Raxwē,
 bangaka byo e lexo bya bo papaxo motho. Xe
 motho a ena le bana o ka abēla bo ngaka

3, 621.

K34/75

3

Xa ba rutw^e dihlako kamoka o moxolo xoba o monyenyane emong o tla rutwa dihlako emong ya ba ngaka ye thšupya (ya sala leng dihlako) ke lefa leo papaxe bōna a ba fako lōna, a ntheng xe a rutwa dihlako a ka seke a rutwa tšōna fela o tla rutwa bongaka kamoka dihlakole dihlare le mekxwa ya bongaka kamoka, xore atle a phethaxale a bitšwe ngaka. Xape ngaka ya dihlako le ngakaye thšupya ka moka batseba melekō. Ngaka yeo e bonthšaxo batho felō xa boaxō, (~~mo motse a ka be wang xōna~~) ke yōna ya dihlako, ka dihlako bo ngaka motho xe a šetše a rutilwe a ka no tšama abo ošetša bo ngaka jo. Xanthši ngaka e yēka dihlare ka dihlare xoba anthše kxoma a reke bongaka motho xe a xēkaruta bongaka ke motho wa ka kxakala o wa mo ruta xomme mo rutiwa xe a phethaxetše o ~~wa~~ atšwa a ya bongaka a ya xo šaba xomme otlare xe atšo boya bongaka are xo xōrōxa xae, o tla bitša ngaka yela e mo rutilexo bongaka yare xo fihla morutiwa are xo ngaka yela e mo rutilexo ke boile, xōna fao morutiwa o tla tšea matlōtlō ao a tšexo tšwaxo xo a šaba dilo kamoka dikxoma nkare diruo thšalete o tla ditšea a di bea pele --

L^o 621.

K34/75

4

xa ngaka yeo e morutilexo, ngaka yeo e morutilexo e tla e^{ma} xomme a kxêtha kxomo yeo a e ratang, a tōpa se sengwe thšaleteng ya ba o re xomorutwana waxa xê thoto ya xaxo ~~šite~~ šeuwe papa, xomme morutiwa a ka kxōna xo tšea matlotlo axaxe aa šomiša ka moo a rataxo a tšwela pele le bongaka bya xaxe le hong, ase sê ka fase ka xa motho.

Ngaka xe e rutwa bongaka e tšea thše khu (kepi yaxo e^{pa} dihlare) a tšwela kantle le yeo amo rutang, xomme a laetsa yeo amo rutaxo metlang ya dihlare (mašša ame hlare) yeo amo rutaxo yōna a tšama a mola ya xore se sehlakanthšwa le se le se di fetolwa kase xomme di a lafa xore le xore, a bile a mofa le dihlare tše dingwe tše barexo ke pelo theri (pelo keledi) xore a seke a leba^{la} a theng motho xe a kano botšwa sehlare feêla asa se rutwi, byate ka xe a kare xe a bajwa are xe a kxopela sehlare xongaka yare o tšea mohlare waxore le waxore o hlakanthše o e kalafe, o tla fōla xomme a dira jwale a fōla di ka se ke tša dula kamo pelong yaxe ka xobane asa rutwi.

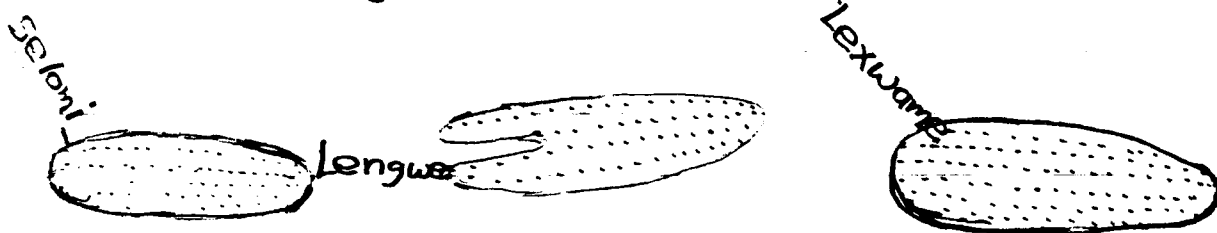
5
621.

K34/75

5

o tla di le bala, xo sa sa xe abajwa ke jōna
lwetši jōka o tlanobona a boelangakeng xapē
xapē, a kxopēla dihlare madulong axore a epē
tšona dihlare tšela a ekalafe, a ka se kxonē
ka xo bane kholofelo ya molwetši ke ngaka kaba
ka leo o šita xo e kalafa ju byale kaxe le se.
ēma, sa moxoxolo se re mothšeko xa a e thšekole
(ngaka xa e e kalafe.)

Xo rutwa dihlako xo laola, xōna batlatšea
moxopo ba thšela byala ka mola xare xamoxopo
ba tšea sehlare se se bitšwaxo letsšakalelō ba
se thšela ka mola byaleng xomme ba tšea di
hlako tše nnē tša di tlou tšeo ba di betlileng
ka mokxwawo ba bilexo ba di diile di katiyana
katiyana, ka mokxwawo o le o bonaxo kamo
diswanthšong tše tša kamofase

Lengwana

Xomme dihlako tše o thšea nnē ba di thšela ka byale
ng bbgola bya ka moxopong ba di betša byale kaxe
di laola ka mola moxopong xomme barutiwa ba

621.

K34/75

6

khunamēla banwa byala jola ka melomō, o mongwe
 e o mongwē xa a enwa a bolela lewo la di
 hlako leo a le xopotšexo. Etse ba bolela
 mawo a, ba sa bone dihlako ka xobane di kaxare
 xa byala, batlare xonwa byala jola bo feēla, ba
 le belela lewo la dihlako xore ba bone xore wa
 tsebilexo lewo la dihlako tše ke mang.

Mohlomongwe ba ka tšea tšona dihlako tšela
 tše nnē tša ditlou ba fihla ba di epēla moo ditsela
 di aroxanaxo xōna, byale ba dula kamo xae ba
 le belēlamotho o mongwe le o mongwē wa tšwekla-
 ng ka tsela yea, monna xobamosadi xore batsebe
 xore na o binang ke mohuta ofe ke wa leloko le
 fe, le xore o a ntswē mafsi ang, etse xe bare o a
 ntswe mafsi tlou bara xetšwala ke mminatlou.
 xomme, a lebelēla matho o mongwe le mongwe ya tla-
 ng xo tšwela ka tsela yela le meloko ya bōna xomme
 o tla ya afata dihlako tšela ka hlokomelō batla hwe
 tša di laodišetsā meloko ya xabo batho bale ba
 taboxilexo. Xona fao ba bangwē ba tšea temoxo
 ya dihlako. Xo rutwa dihlako le bongaka xo tšea
 ngwaxa xoba e mebedi. Xapē mosadi o be
 a sake a e ya dihlakong xo nyaka xo laolwa le
 xe a ile ngakeng masadi xa botwa ngaka ebe

7621.

K34/75

7

e be e sake e botšša mosadi tabatšša dihlako
 seo e se bonang, ka xo ba basadi xa ba kxone
 xo fihla selo ba kare mohla ba roxana le baxadi kane
 ba roxana katšela dihlako didi bolelaxo ba di kwe-
 lexo dihlakong, ka xore dihlako diatšša xonthšša baloi,
 ke seo ba šiang xo botšša basadi tabatšša dihlako.
 Xe motho a phethe xile xobangaka xa a namo a hlahlo-
 byang batho ba duo tšeba bitšwa ke kxoxo kwa
 setuma sa xaxe xo batho batšwang xo laolwa xo
 yena, ka moo a naxo le temoxo ya xo laola di-
 hlako ka xona, xe a pakwa ke bao batšwang
 xo laolwa ke yena ke moka batho ba tla nama
 ba mo phalalela xo ya xo laolwa ke yena le xo
 a lafiwa ke yena xo tloxa fao o tla nama a
 bitšwa ngaka, xe a kxodiša batho. Xomme xa xo
 tekō yeo ba mo le kang ka yona xore ba tle
 ba mmōnē xore o bolela seo a se boneng na? Xapē
 ngaka e ya the tumiša ka nošši yare xo motho yeo
 a nyakang xo a lafiwa ke yona yare o tla mpōna
 xoba kenna monna. a theng mo xongwē motho ore
 xe a šupa ngaka bolwetši are alafa motho wo ngaka
 e kere hlare tšeo le badimo (Reswariša ke modimo).
 Rekwa xoba mo seleteng sa xa Molepo xobexē na
 le monna a mongwē wa ngaka yeo le bitso la xa
 xe

621. 8)

K34/75

8

a bitšwang Lethamaxa Motimele, re kwa xoba
 o be a re xe dira di tšwele xotla xohula
 sethšaba sa xa Molepo me xe a biditšwe xotla xo
 a lafa madira a xa Molepo bare wabe a tšea tše e
 se ēta sa rare a se loye xomme a se lahlefase
 me se tloxe se ye moo manabeng se fihli se fetole
 rare moo madireng xomme nare yena e tla balaya
 morwadi wa dira, xomme taba yeo e kile ya direxa
 mahlong a ba bang se ba ba sa phelaxo mo. Xomme
 dingaka xa dike diepopa xoba kxobakanō, ~~xex~~
 e se ka morerō o mongwē byale ka yaxo laola
 pula xoba xolaola pu xe matšema a etšwa.

17 Dingaka di tsibya ka me a para ya tšōna
 xa xolo xe di ya bongaka (Botōxō)

18 Ngaka di a para tša bongaka di rēka me kxopa
 ya dithšweng Le ya dithukhu le ya dithšipa
 matla parangaka le ya disēlē Le ya mapōxō le
 dikxabo le di phaxa le mehlaxare ya diphaxgleya
 dinkwē, xe motho ma a pere tšeo o tla nama a
 pakēxa xoba ke ngaka.

19 Xe e le dithēbēlē baadi fiwa fēla ~~mothe~~
 motho xe a bolale khōphane (Nakedi)
 mokxopa wa yōna o no xo o fa ngaka
 xoba kxano xob ~~ka~~ moswe thšipa Moxo
 tla, ba tšea mekxopa (matlatā)

621.

K34/75

9

ya tšōna ba efa ngaka ya dia dithēbēlē
ka yona, e upya xa e ili xo rēka mekxopa-
na yeo a kano xo e rēka feela o a ta
xo no e fiwa feela.

20 Xa e le ditaola e ya di rēka.

21 Dihlare e ya di rēka mo xongwe
e be tša bohwa (Lefa)

22 Xapē ngaka e ke e ye dithšabeng
tše dingwe xo ya bo ngaka (xo šaba)
feela xe e tšwele ka difate a ka se ke
a swana le xe a e xae sethšabeng sa
xabo xe a tšwele ka difate o tla re xe
a lafa motho o tla nyaka sebaka (Mohlalo
moputso) ka baka leo xona xo le seema
sa motala se re xo Mohlalo re fa ngaka
ya kxole, ngaka ya kxaufsi e khora mate-
telo (e khora dijo) xonafao o tla bitša
bo phuthalla moraba (tefo ya xo le fa xe a
duo hunulla ka napa tša dihlare foela) le bo
mohlalo, ka xoba a tšwetše ka ntle.

Xe a le xae tefo ya xaxe ba ka no mo
diela byala xoba ba mofa pudi mola motho
yeo a mo a lafao a fodile ke moo xonaxo
le seema se se re xo ngaka ye esa xapeng
Kxamo—e Xapa mpa.

621.

K34/75

10

23 Ngaka xe ba e bitša e ya tla xomme
 thš/pidišo ya mošomo wa yōna xe e fihla
 xo molwetši, e swanetše xore xo fihla ya
 thšela dihlako (ditaola) ya laola xomme ya
 babotša se se tlišitšexo bolwetši, xoba ya
 bolaya sedimo xore e bonexe ~~se~~ bo
 lwetši ka sona, sedimo a kano bolaya/pudixo
 ba nku, ngaka e kano phekola moxongwe
 le moxongwe moo e ka kxope/axo xore
 a phekole (laole) xape motho o kxopela
 ngaka xore molaole ka baka la bolwetši xe
 bohla xile lapeng la xore, kapa a bone moleka
 ka lapeng la xore, byale ka xe a kano rāna
 sebatana se se byale ka nōxa xoba nakedi
 xoba sehlare se se no xo xolahla ma molseng
 wa xare, se sa tsinyi mo getšwang, xonafao
 a ka xapeletšexa xore aye xoxo nyaka ditaola.
 24 Ngaka xe e tilweditšwe molwetši mo xo
 ngwe .a kano butšiša xore na motho o oile
 xe a tla bajwa xwa die byang xomme tswana-
 ma a thoma mošomo wa xare xe a laola
 dihlako ba ala lexoxwa ka ntong xoba lapeng
 xomme ngaka le molaolwa ba dula ba
 phēhla sephēhla xomme ngaka ya tšea
 sekxo sa dihlako a thšalla dihlako #

|| 621.

K34/75

||

ka mola sekhong mo hlomong di kawa moxolore xe di tšwa sekhong (ka kanapeng ya tšona) ke xore dihlako dine mawo a manthši hono ke tla bolela kawe le di tšeleng ka lona sekhong le xo hlalosa xore xe di wele ka mokxo e dibe di bitšang le xo bolela sedike di be xo di sentš ka kwa le phepheng la bohano re swanthsitšē mašapo a manē a be tlilweng dihlako ao e le xo a dinaka tšatlou, le le xolo le le seng la pharolwa le le šupya leo le bitšwang lexwame ke xore monna (tona) le le nyenyana le le swanaxo nalō le le seng la pharolwa le le bitšwang Selomi (kema šimanyana) Xomme le le xolo le le naxo le mafale le le pharotšweng le le bitšwa lengwē (kemosadi) thsadi. Xomme le le nyenyana le le swan^o nalō le le pharotšweng le le bitšwaxo lengwana ke ngwanenyana. Xomme xe ba kare xe ba thšolla dihlako ba^{re} xe ba di thšela fase xware tšela tšepedi tše di xolo e la ye thšupya lexwame le yela ya di naka lengwe tša hana mabala a tla ka xodimo xware tšela tšepedi tša khurumela mabala tšela tše di nyenyana ba tlaⁿ di wele moxolore nkeng, re reteng, lewo le owe byale ka xa dingaka dile rēta xe di laⁿ re tla le belela seretō sa lewo le uwe ka mo le phepheng le le hlalamanan

12621.

K34/75

12

Bare xe ba le rēta bare,
 Moxolore a ra Matte ke moxolo ke mo
 huhumoxō ke moxolowa maja tša uta xa bare
 tša seotē xa di lewē tša ntlo kxolo ya Mošate
 yere dithšikhidi yare maphēna yare dixolo ka
 moka monye motsewa molotsana xotlo le hwile xa
 a la ole o šiya dihako xo monthša šepa le xolo ke la
 moeng monye xae onya mpipitlana. Diēma tšedi
 bexo mo se seretong sa lewo la dinako, di šupa
 taba kamaka xa tsōna dihako xe di moxolore dithša
 lapa la Mošatē xoba le enong xoba le le xolo moxo
 wēna, xe bare ntlo ya ~~Mošate~~ kxolo ya Mošate e re
 dithšikhidi yare maphēna yare dixolo kamoka
 ke xore bare lapa la Mošate e le be le boloi
 xe bare monye motse wa molotsana xotlo le hwile
 xa a la ole o šiya dihako xo monthša, ke xore
 kxosi re xohwile molata me e tseba xoba mo-
 tho wo o boilekeyēna xa a kō a dumela xe xo
 bitšwa ngaka ya dihako o wa xana, ka xobane
 a tseba xoba dihako dikatia tša mo nthša
 xe bare šepa le xolo ke la moeng monye xae onya
 mpipitlana, ba ra xore taba yempe xe e hlaxile
 xare xamotse leho xoba tiraxala yesa lokang
 etla xodišetšwa xoba'ata xoba mosepidi xe e
 lebane le kxosi e tla fihlwa (patwa)

B621.

K34/75

13

Dihlako (ditaola) di laolwa e le mosexare xomme xe ngaka e hokilwe mosexare le bošexo ba kano laola.

28. Xo laola dihlaoko ba xo dia phihlo (sipshiri) xe ba laola, xe balapla e tla noba ngaka le baba molwetsi feela. Xe ese xe xo laolwa lefala feela, ke xore lefala ke xo laola phatlalatsa, tabatsa lefala šitši. Xe motho a hwile xomme batho ba lowanthšona mmamoha (wa bo yeo a hwile xo) are xo bangwe are le ntaile xomme ba xane tšana ba bare motho ese a lwa ke rena xomme ditaba ditla išiwa mošate xomme kxoši yaba dumelela xore ba ye dingakeng, mohla mong ba bo moho le ba ba lowanthšiwaxo ba katšwa kadi fate xo ya dingakeng, mohla mong xwa tšwiwa ka difate, byale ka xa ba etšwa xa Molepo ba e ya xa Mmamabolo xoba ba eya xa Dikxale xoba kxole ba byale ka xa Bolobedu ba ya xo bitša ngaka ye e thsepaxalang xo tseba, xo laola lefala xomme xe a biditšwe a tliile batho ba tla tsibišwa xohle le meloko ya moho ba tla tla ka bonthši ba ba biditšwexo le ba ba se se xo ba bitšwa ba tla xo kwa dihlaoko, xomme xo tla kxethwa felo xa bodulo maba ka kxobakaxo xona xoba kxorona xa xabo Moho xomme

14 621.

K34/75

14

Batho ba tla kxobokana ba dia lešaka ke
 ba dutši bangwe ba dia maritidiritidi
 (mekxobokxoba) xomme ngaka etla ema mo xa-
 re xa lešaka, a tšolla dihloko tša nama tša
 wa lewo mahlo mongwe dikare xe diwa fase
 tša wa lelwame etse lelwame ke xe di khu-
 metše mebala kamaka xo hlanoxile e le yekodo
 ye tšupya. Ngaka etla ema kamato ya
 xwēletša e phaxamišitše lentšwe a reta di
 hlakotše ka lewo lela diwele ngkalōna etse xe
 di wele lona le otla phaxamiša lentšwe are,
 [lelwame o ile sepu (sebolele) mašungšunya
 atšwa kae? xo bo mohlahlakxoma amošweng
 xo ba kxōkxōropō sena phaxō, phaxō ene
 moleme, moleme pula o wa etse, pula pele ena
 dithabeng, o wa reaketša patšane, le mo
 rithšana wa hlōxō Seebē ke Malome waxaxo
 o tla nama a bōlaketša, a reta dihloko tše ka
 lewo la tšōna a dutši a lebelēla matōlō a dihloko
 le mašapō ale a ditlou kamoo a emexoka xōna
 xomme a namile a laodiša tiraxalo. Feela xase
 xoba mawo a le re a boletšexo ka kwa dipa-
 piring tša ka moraxo le le, re le re bolelang
 le hono fa xa se xoba re re dihloko xe di
 etšwa sekxonq kamehla dinowa ka ōna mawo

15 621.

K34/75

15

Dikano wa ka le lengwe ka ntle le a awa
 re no dia seswanthšo otlare xore a boloke
 tš'a a ilalo are xo mmamoho (motho wahwe-
 tš'exa) are diolele o la anama a diolela
 are mahlako mpotš'e xore na motho o
 wešo o lle keng? Nama a dibets'a fase tš'a
 phatlalana, ke xore lexaxong, fao lexona o
 tla nama a thoma xo xweletš'a a waxowa
 a direta, xa moraxo xa a dutš'i a di laqla
 ka mokxwa o uwe o tlanama ba duabona
 a taboxela motho yeo e leng maloi a more
 ka selo sa xo betha psha! e namile e phut-
 ntlu! lelaka la xabo o la a bethilweng ~~ka~~ ba
 namile ba thš'aba motho are mokxoš'i a
 re baal are nabo ya nama ya ba
 semphete senkkate senkxaxolele, ya
 ba xona mouwe ba uwe ba xabo maloi. Ke xe
 banthšitš'e ke ngaka. Tiraxalo e nngweše
 se se kilexo sa diraxala, mosadi e mongwe
 yeo ba t'rexo ke Mmalemeko Rammala mo-
 xatš'a maje Rammala o ile a bethwa ke tladi
 xomme xwa bitšwa monna yo mongwe wa
 ngaka leina la xaxe e lexo Mabhelela, nkare
 mothopho^{waxaxe} a tla xo laola lefala xomme o ile a
 xoweletš'a se bakeng sa tulo ya mo xa

16
621.

K34/75

16

Molelemanane xa Molepo karolong ya Polokwane xomme dihlako tša xaxe xe a lada lefala diile tša nthša monna yomngwe wa bitsang Sewa wa Tema xomme ba phalalile lwa ka di thōka xomme ba phološwa ke ba Mošatē kabaka la xore ebe e le motswalle ye bōna xomme taba yea e direxile pele xa mengwaxa ye masome a mane a fitilexo, xomme xa e le lefala mehleng yeno xa le salaolwa ka baka la mebuša ya leho no ya tšwela pele.

29 Xomme xe ngaka e laola dihlako tšea e seng lefala e ka raka batho bas e sa rateng xe ba ekwa dihlako tša xaxe mohlomong ba ka rakwa ke babo molwetši xore basekwē dihlako tša bōna. 30 Xomme a spanetše xore pele a bitša phuthulla moraba yōna ngaka e hano bitša ka mokxo e ratang ka xōna pōntō le some xoba sehla no xa a beelwe ke motho seroto.

31 Xa e le mohlalo o na (tefā) o tlanthšiiwa mola molwetši a fodile le xōna ngaka xa e beelwe seroto. Ngaka e ka qaf bolwetši xjo bošoro a bitša lxoma xe motho a fodile a theng omngwe a hano xo nthšiša yjona bolwetši joonkwa ~~xa~~ xoba pudu xo iwa ka mexo palo ya bōna

621.

K3A/75

17

Xona fao xe o kxenyoxile ngaka yena o ka
nama waekropela xore e xo beele motse o waxa
xo o tla xo beela ôra a o tliša ka ~~di tla~~ di tho
krolô tšaxo bea motse feela xe ba bea motse xa
xo ke xo fokwa xo se xwa betha tladi.

33 Ngaka xe e a lafa motho e ke e mmotše, Se-
bako sa yōna ere xe ke a lafa bolwetsi ja
xe motho o a fodile a tliša se ketē, mohlo mongx
wa bea monye a bolwetsi a re xo bōna bolwetsi
are xe o fa dišitše motho o wešo ke tla xofa krome
xomme xe motho a fodile o swanela xo e ntliša.

34 Ka xore ngaka xa e phexišwe le xe bolwe-
tši bolwetsi ba fodile ba tla phetšapaleloya bōna
ka xobane ba tšaba palelo ye e re xo xe motho
a sa patela ngaka, ngaka e tla tšeletsša
melete yeo a be xo a ēpa dihlare ka xo yōna xe
a lafa molwetsi xomme a bolwetsi bya ba e lela
xo molwetsi, xomme molwetsi xa aka baela a
bajwa ke jōna bolwetsi jala xomme ngaka e se
ya lefiwa, bolwetsing jwa pele ba tla dumela xore
bolwetsi ba boše dišwe ke ngaka ea e moalafi-
leng pele, byale batla boela xo ngaka ea ba kxo-
lwa ~~xore~~ xore bolwetsi ba bošedišwe ke yōna
byale ngaka yo e ka bitša se e seratang

621.

K34/75

18

Xape ngaka e kano kobitša kroma ya bolwetsi
 byape pele le ya bya moraxo seema samotala
 sere, wa ja ngaka bohale ka moso e jawena
 ngaka xe eka xapa kromopele e se ya fodiša
 bolwetsi xomme le xelapetše ke bolwetsi
 ba ka seke ba moseke ba mosekiša ka robane
 seema sere ngaka xae isiwe kxorong xa ele
 ngaka yona e tlano tsama ethuriša are xapê
 reñore batla dibona kaxore xa ba patele batho.
 35 Ngaka e lefiwa kasea e se bitšaxo xape
 xaxo mokxo ngaka e ka se lefiwexa.
 36 Xe ngaka e se se ya lefiwa eka tlaleya motho
 kxorong xe a sa fiwi moputso wa xaxe, kxorô
 e tlatšwa yea asa lefexa ngaka.
 37 Feêla xa setabayee abako xore ngaka e
 šiwe kxorong ka xore seema se boletše sere
 ngaka xae isiwe kxorong.

Temoxo ya bolwetsi. 38.

Mekwa yea e tsibya xoya xalemoxa bolwetsi xore
 ke jwa mohutamang ba bangweba hlahloba malwe
 tši ka tebelelô ya mahô feêla ka maa ba tse bang
 mekwa ya malwetši ka xona ba bangwe
 ba bo tseba ka xe lapla dihlaka, bangwe babola
 ka sehuba xa ele pakeng sa diphôôfôlâ

19 621.

K34/75

19

Le tšōna ka mesepele ya tšōna dia laola byale
 ka xe o kare o swere leētō hlame ya xotabola
 pele e kitima o tla kwa leho ka baka leo hlame
 e bitšwa mošuhla leētō xa o ka bōna moko o sepe-
 la tseleng o sa supa lona mahlomong o ka bōna ^{thētē} ~~mo~~
~~sepele~~ ka santhaxo mo senaxo mmutē ke
 tšōna ditaola: Xapē ka dihlako ke tšōna tšeo xo ala
 Fiwang ka tšōna ke xore xe ba alafa malwetšī ba
 butšiša dihlako pheko ye ba alafaxo malwetšī ka yōna
 Byale ka xe malwetšī a ka dialela ka matsoxo a ma
 bedi ngaka ya bolela yane mahlako re botšē re
 tšea mabala matsī, ra moapeša ya ba pheko ya xore
 afōla a hlaba ke phefō a tšwela kantle xedi
 hlako di dumela pheko ye o tla nama amola ya
 yōna xore ~~mo~~pare yōna xe di sa e dumelele, a ka
 bitša ye ngase etse ore xo bolela pheko ye a
 thšele dihlako fase, mabalamatšī ke lefafa la
 kxaka ka xore dingaka belo se sengwe lese
 ngwe se ebeng sehlare xa se ke sehlwase
 se bitšwa ka le bitšo leo se ~~ts~~tsibyang ka
 lōna k se tla bitšwa ka le bitšo la bongaka

J. G. Maloka.